

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
_____ 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ МІСТА ТА УРБАНІСТИКИ

для студентів

спеціальності 051 Економіка

освітнього рівня першого (бакалаврського)

освітньої програми 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 3164/23
Навчальник відділу моніторингу якості освіти
Лещенко
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2023 р.

Київ – 2024

Розробник:

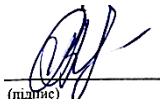
Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародної економіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Лойко Валерія Вікторівна, доктор економічних наук, професор кафедри міжнародної економіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 1 вересня 2022 р. № 1.

Завідувач кафедри А.В. Шлапак
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 051.00.01 Економіка міста. Урбаністика

01.09.2022 р.

Керівник освітньої програми Ю.М. Жукова

Робочу програму перевірено

01.09. 2022 р.

Заступник директора/декана О.О. Казак

Пролонговано:

на 2023/2024 н.р. (Шлапак А.В.), « 12 » 01. 2024 р., протокол № 1
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредитів / 120 годин	
Курс	2	-
Семестр	4	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	26	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

Мета дисципліни формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні міста.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувані у студентів розуміння основних економічних понять і термінів з економіки міста;
- сформувані здатність самостійно мислити, ідентифікувати та аналізувати різні види економічних задач на рівні міста;
- закріпити комплекс економічних знань і засвоєння досягнень теорії і практики економічного управління містом;
- сформувані практичні навички проведення економічних розрахунків та складання бізнес-планів для реалізації проєктів розвитку міста.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- категоріальний апарат економіки міста;
- нормативно-законодавчу базу України, яка регулює економічну діяльність на рівні міста;
- економічні основи функціонування міста як економічної системи у сучасних умовах;
- методи формування та оцінки економічної ефективності стартап проєктів для розвитку міста;

– способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне господарювання в місті;

– склад об'єктів критичної інфраструктури міста та засоби їх захисту.

вміти:

– застосувати отримані знання в практичній діяльності роботи економіста;

– застосувати отримані знання для проведення аналітичних розрахунків;

– застосувати отримані знання при складанні стартап проєктів для розвитку міста.

Програмні компетентності

ЗК 8	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СК 1	Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро_ та міжнародному рівнях.
СК 3	Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.
СК 4	Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.
СК 5	Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

**Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульований у термінах результатів навчання**

РН 4	Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
РН 7	Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
РН 9	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
РН 13	Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення та методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
РНУ 25	Застосовувати економічні методи аналізу стану галузей і суб'єктів муніципальної економіки.
РНУ 26	Демонструвати навички розробки та обґрунтування традиційних та інноваційних напрямів стратегічного розвитку міста.
РНУ 27	Використовувати методи оцінки ефективності функціонування складових інфраструктури міста.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Світові тенденції урбанізації та розвитку міст							
Тема 1. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста.	6	2	2	-	-	-	2
Тема 2. Досвід розвитку міст в країнах Європейського Союзу.	5	2	2	-	-	-	1
Тема 3. Досвід розвитку міст в Китаї та азійських країнах.	5	2	2	-	-	-	1
Тема 4. Досвід розвитку міст в Україні.	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	24	8	8	-	-	-	6
Змістовий модуль 2. Місто як складна соціально-економічна система							
Тема 5. Сучасне місто як складна соціально-економічна система.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 6. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 7. Система місцевого самоврядування в Україні.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості.	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	26	8	-	8	-	-	8
Змістовий модуль 3. Організаційно-економічні основи розвитку міст							
Тема 9. Стратегічне планування міського розвитку.	6	2	2	-	-	-	2
Тема 10. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста.	6	2	2	-	-	-	2
Тема 11. Соціальна політика розвитку міста.	6	2	2	-	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	6	-	-	-	6
Змістовий модуль 4. Фінансово-економічні показники розвитку міст							
Тема 12. Бюджет міста.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 13. Показники економічної безпеки розвитку міст.	6	2	-	2	-	-	2
Тема 14. Об'єкти критичної інфраструктури міста: їх ідентифікація та захист.	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2						
Разом	20	6	-	6	-	-	6

Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-	-
Усього	120	28	14	14	-	-	26

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Світові тенденції урбанізації та розвитку міст

Тема 1. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста.

Економічна сутність процесу урбанізації. Фактори розвитку і зростання міст. Завдання, індикатори та цільові значення досягнення цілі 11 «Сталий розвиток міст і громад» Цілей сталого розвитку ООН, адаптованих для України. Принципи успішного розвитку міста в умовах глобалізації. Прогресивні моделі сучасних міст. Досвід інших країн у організації економічного розвитку міста. Розвиток смарт-технологій в місті. Відмінності процесу урбанізації в Європі та Китаї, позитивні та негативні риси урбанізації для життя людей.

Тема 2. Досвід розвитку міст в країнах Європейського Союзу.

Європейська хартія міст. Поняття глобального міста. Інтеграційні процеси. Міські агломерації. Екологічний слід міста. Механізм мережевої координації. Досвід німецького територіального планування міст. Акцент на екологізацію європейських міст. Столичні мегаполіси в глобальній економічній системі.

Тема 3. Досвід розвитку міст в Китаї та азійських країнах.

Історичні передумови виникнення мегаполісів в Китаї. Поняття мегаполісу. Особливості розвитку сучасних мегаполісів в Китаї. Принципи побудови та управління промисловими містами. Китайський досвід створення та управління «розумними містами». Екологічні проблеми мегаполісів. Китайські міста, економіка яких дорівнює економіці окремих країн.

Тема 4. Досвід розвитку міст в Україні.

Історичні етапи розвитку міст на території України. Характеристика сучасних міст України. Київ – столиця України та сучасний мегаполіс. Економіка міста Києва. Тенденції інвестування в економіку міста Києва. Розвиток підприємництва та суб'єктів господарювання різних видів діяльності. Тенденції розвитку експортно-імпортних операцій в місті Києві. Програми розвитку міста. Тенденції змін економічної та соціальної безпеки міст.

Змістовний модуль 2. Місто як складна соціально-економічна система

Тема 5. Сучасне місто як складна соціально-економічна система.

Сутність поняття «місто як складна-соціально-економічна система». Склад підсистем міста: матеріально-технічної, фінансово-економічної, транспортної, екологічної, адміністративно-управлінської, соціально-демографічної, підсистеми інформації та діджиталізації, підсистеми безпечного

проживання в місті. Систематизація факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на місто як соціально-економічну систему. Обґрунтовано вплив глобальних урбаністичних тенденцій на розвиток міст як соціально-економічних систем.

Тема 6. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України.

Основні законодавчо-нормативні акти, які регулюють розвиток міст в Україні: Конституція України, Земельний кодекс України, Бюджетний кодекс України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Правові основи, закономірності та принципи здійснення управлінських процесів у місті. Нова програма розвитку міст.

Тема 7. Система міського самоврядування в Україні.

Система міського самоврядування в Україні. Функції міського самоврядування. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів міського самоврядування.

Реформа децентралізації в Україні. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад і, зокрема, міст України. Територіальна громада міста. Місцевий референдум. Місцеві вибори. Громадські слухання. Місцеві ініціативи. Інші форми участі жителів міста у здійсненні міського самоврядування.

Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості.

Основні характеристики комунальної власності. Об'єкт права комунальної власності. Комунальна власність міста та її особливості. Господарський кодекс України. Об'єкти системи управління комунальною власністю. Формування комунальної власності територіальних громад районів м. Києва. Оцінка ефективності місцевого управління.

Змістовий модуль 3. Організаційно-економічні основи розвитку міст

Тема 9. Стратегічне планування міського розвитку.

Стратегічне планування міського розвитку. Довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнози розвитку міста. Сутність стратегічного планування. Стратегічне бачення та стратегічний план. Базові етапи стратегічного планування.

Тема 10. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста.

Містобудівна хартія співдружності незалежних держав. Фактори, що визначають функціонування містобудівної системи. Житловий фонд міста як складова національного багатства України. Динаміка створення ОСББ в Україні. Закони України: «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному

будинку». Генеральний план міста. Проект розподілу територій. Програма енергоефективності.

Тема 11. Соціальна політика розвитку міста.

Соціальна інфраструктура міста та її розвиток. Система розселення та соціальна структура Державне регулювання соціального структурування простору міста. Фінансове забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста. Стартап проекти соціальної складової розвитку міста.

Змістовий модуль 4. Фінансово-економічні показники розвитку міст

Тема 12. Бюджет міста.

Джерела та порядок формування міського бюджету. Принцип побудови бюджету міста. Дохідна частина міського бюджету та порядок її формування. Видатки міського бюджету та порядок їх формування. Дефіцит (профіцит) міського бюджету та джерела покриття. Позабюджетні (цільові) і валютні фонди. Загальний та спеціальний фонди міського бюджету. Система бюджетних трансферів. Бюджетний процес на рівні міста. Порядок розгляду та затвердження бюджету міста. Порядок внесення змін до рішення про місцевий бюджет. Організація виконання бюджету міста. Моніторинг в системі управління бюджетним процесом.

Тема 13. Показники економічної безпеки розвитку міст.

Визначення поняття «економічна безпека міста». Систематизація загроз економічній безпеці міста. Ідентифікація стабілізуючих і дестабілізуючих чинників, які впливають на рівень економічної безпеки міста. Методика та алгоритм

Тема 14. Об'єкти критичної інфраструктури міста: їх ідентифікація та захист.

Закон України «Про критичну інфраструктуру». Державна політика у сфері захисту критичної інфраструктури. Паспортизація об'єктів критичної інфраструктури міста. Система захисту об'єктів критичної інфраструктури міста. Поняття «кризова ситуація». Процедура ідентифікації загроз об'єктам критичної інфраструктури міста. Можливість державно-приватного партнерства у сфері захисту об'єктів критичної інфраструктури міста.

Контроль навчальних досягнень
Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	3	3	3	3
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	4	4	4	4	3	3	3	3
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	3	15	3	15
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	4	40	4	40	3	30	3	30
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				93		93		76		76
Максимальна кількість балів:							338			
Розрахунок коефіцієнта переведення у 60-бальну шкалу:							338 / 60 = 5,63			
Екзамен:							40			
Загалом:							100			

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Світові тенденції урбанізації та розвитку міст			
1	Тема 1. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста.	2	5
2	Тема 2. Досвід розвитку міст в країнах Європейського Союзу.	1	5
3	Тема 3. Досвід розвитку міст в Китаї та азійських країнах.	1	5
4	Тема 4. Досвід розвитку міст в Україні.	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Місто як складна соціально-економічна система			
5	Тема 5. Сучасне місто як складна соціально-економічна система.	2	5
6	Тема 6. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України.	2	5
7	Тема 7. Система місцевого самоврядування в Україні.	2	5
8	Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості.	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Організаційно-економічні основи розвитку міст			
9	Тема 9. Стратегічне планування міського розвитку.	2	5
10	Тема 10. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста.	2	5
11	Тема 11. Соціальна політика розвитку міста.	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Фінансово-економічні показники розвитку міст			
12	Тема 12. Бюджет міста.	2	5
13	Тема 13. Показники економічної безпеки розвитку міст.	2	5
14	Тема 14. Об'єкти критичної інфраструктури міста: їх	2	5

	ідентифікація та захист.		
Разом		26	70

Критерії оцінювання самостійної роботи студента:

5 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання питання. Немає помилок у відповідях на питання.

4 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 1 помилку у відповідях на питання.

3 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 2 помилки у відповідях на питання.

2 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 3 помилки у відповідях на питання.

1 бал – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання. Допущено 4 помилки у відповідях на питання.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання практичних та семінарських занять:

5-10 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, демонструє навички самостійного пошуку необхідної інформації, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання та ілюструє викладений матеріал власною створеною презентацією.

1-5 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, немає супроводження відповіді власною створеною презентацією.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в модульному середовищі у вигляді виконання тестових завдань за темами модуля.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної

дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу - 25.

Модульна контрольна робота при дистанційній формі навчання складається з 25 тестів.

Тестові завдання охоплюють весь зміст модуля і розподілені наступним чином:

Якщо в модулі 4 теми:

Тема перша - 6 тестів;

Тема друга - 6 тестів;

Тема третя - 6 тестів;

Тема четверта - 7 тестів;

Якщо в модулі 3 теми:

Тема перша - 9 тестів;

Тема друга - 8 тестів;

Тема третя - 8 тестів;

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально.

При тестуванні он-лайн оцінки обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

При виконанні модульної контрольної роботи необхідно слідкувати за терміном виконання та за часовим обмеженням.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
1	Теми 1,2,3,4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
2	Теми 5,6,7,8 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
3	Теми 9,10,11 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
4	Теми 12,13,14 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення та критерії оцінювання екзамену

Екзамен складається із 40 тестових завдань за всіма темами навчальної дисципліни. Екзамен проводиться в режимі тестування через систему moodle. Кожна правильна відповідь на тест оцінюється в 1 бал, неправильна в 0 балів. Максимальна можлива кількість балів при складанні екзамену дорівнює 40 балів.

Орієнтовні питання до екзамену:

1. Економічна сутність поняття «сучасне місто».
2. Властивості міста як системного об'єкта.
3. Концепція сталого розвитку міста.
4. Циклічна модель розвитку міст.
5. Економічна сутність процесу урбанізації.
6. Міські агломерації.
7. Розвиток смарт-технологій в місті.
8. Поняття глобального міста.
9. Столичні мегаполіси в глобальній економічній системі.
10. Акцент на екологізацію європейських міст.
11. Особливості розвитку сучасних мегаполісів в Китаї.
12. Принципи побудови та управління промисловими містами.
13. Китайський досвід створення та управління «розумними містами».
14. Екологічні проблеми китайських мегаполісів.
15. Китайські міста, економіка яких дорівнює економіці окремих країн.
16. Основні законодавчо-нормативні акти, які регулюють розвиток міст в Україні.
17. Система міського самоврядування в Україні.
18. Міська рада. Постійні комісії міської ради. Міський голова.
19. Комунальна власність міста та її особливості.
20. Джерела та економічна природа доходів місцевих фінансів.
21. Способи формування доходів та видатків місцевих фінансів.
22. Управління місцевими фінансовими ресурсами.
23. Фінансовий потенціал міста.
24. Джерела та порядок формування міського бюджету.
25. Принцип побудови бюджету міста.
26. Дохідна частина міського бюджету та порядок її формування.
27. Видатки міського бюджету та порядок їх формування.
28. Дефіцит (профіцит) міського бюджету та джерела покриття.
29. Позабюджетні (цільові) і валютні фонди.
30. Загальний та спеціальний фонди міського бюджету.
31. Система бюджетних трансферів.
32. Бюджетний процес на рівні міста.
33. Порядок розгляду та затвердження бюджету міста.
34. Порядок внесення змін до рішення про місцевий бюджет.
35. Організація виконання бюджету міста.
36. Перспективи розширення доходної бази бюджетів міст.
37. Упровадження програмно-цільового методу бюджетування.
38. Паспорт бюджетної програми.
39. Моніторинг в системі управління бюджетним процесом.

40. Стратегічне планування міського розвитку.
41. Довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнози розвитку міста.
42. Житловий фонд міста як складова національного багатства України.
43. Динаміка створення ОСББ в Україні.
Містобудівна хартія співдружності незалежних держав.
44. Генеральний план міста.
45. Проект розподілу територій.
46. Програма енергоефективності.
47. Соціальна інфраструктура міста та її розвиток.
48. Фінансове забезпечення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури.
49. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста.
50. Стартап проекти соціальної складової розвитку міста.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності
A	90-100
B	82-89
C	75-81
D	69-74
E	60-68
FX	35-59
F	1-34

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 14 год., практичні заняття – 14 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., семестровий контроль 30 год, підсумковий контроль – екзамен.

Модулі Назва модуля	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV		
	Світові тенденції урбанізації та розвитку міст				Місто як складна соціально-економічна система				Організаційно- економічні основи розвитку міст			Фінансово- економічні показники розвитку міст		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Тема 1. Процес урбанізації та особливості розвитку сучасного міста.				Тема 5. Сучасне місто як складна соціально-економічна система.				Тема 9. Стратегічне планування міського розвитку.			Тема 12. Бюджет міста.		
	Тема 2. Досвід розвитку міст в країнах Європейського Союзу.				Тема 6. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України.				Тема 10. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста.			Тема 13. Показники економічної безпеки розвитку міст.		
	Тема 3. Досвід розвитку міст в Китаї та азійських країнах.				Тема 7. Система місцевого самоврядування в Україні.				Тема 11. Соціальна політика розвитку міста.			Тема 14. Об'єкти критичної інфраструктури міста: їх ідентифікація та захист.		
	Тема 4. Досвід розвитку міст в Україні.				Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості.				Тема 12. Бюджет міста.					
	Тема 5. Сучасне місто як складна соціально-економічна система.				Тема 9. Стратегічне планування міського розвитку.									
	Тема 6. Нормативно-правове забезпечення розвитку міст України.				Тема 10. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста.									
	Тема 7. Система місцевого самоврядування в Україні.				Тема 11. Соціальна політика розвитку міста.									
	Тема 8. Комунальна власність міста та її особливості.				Тема 12. Бюджет міста.									
	Тема 9. Стратегічне планування міського розвитку.				Тема 13. Показники економічної безпеки розвитку міст.									
	Тема 10. Містобудівна та житлово-комунальна політика розвитку міста.				Тема 14. Об'єкти критичної інфраструктури міста: їх ідентифікація та захист.									
Самостійна робота	20 балів				20 балів				15 балів			15 балів		
Поточний контроль	МК – 25 балів				МК – 25 балів				МК – 25 балів			МК – 25 балів		
Загалом	338, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу: $338 / 60 = 5,63$													
ПК	Екзамен – 40 балів													
Разом	100 балів													

Рекомендовані джерела

Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа), електронним навчальним курсом.

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- презентації.
- навчальні посібники.
- робоча програма навчальної дисципліни.
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- електронний навчальний курс «Основи економіки міста та урбаністики»

Основна (базова)

1. Європейська хартія міст II. Маніфест нової урбаністики. URL: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?p=&id=1303089&Site=COE&direct=true>
2. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. К.: Мінекономрозвитку, 2017. 176 с.
3. Україна: огляд процесів урбанізації. Міжнародний банк реконструкції та розвитку; Світовий банк. К., 2015. 218 с.
4. Юр'єва Т. П. Економіка міського господарства: навчальний посібник. Харків: ХДАМГ, 2010. 750 с.
5. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К.: НАДУ, 2008. 632 с.
6. Нова програма розвитку міст. Habitat III. United nations. URL: <http://uploads.habitat3.org/hb3/NUA-Ukrainian.pdf>
7. Loiko V., Teremetskiy V., Maliar S., Rudenko M. & Rudenko V. (2021). Critical infrastructure of the housing sector of the national economy: economic and legal aspect. *Amazonia Investiga*, 10(44), 278-287. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.44.08.27>
8. Лойко В.В., Жукова Ю.М., Сундук А.М., Швець П.А. Глобальні урбаністичні тенденції розвитку міст як окремих соціально-економічних систем. *Економіка та держава*. 2021. № 9. С. 10 – 18.
9. Лойко В.В., Величко В.О., Маринів А.В., Стещенко Т.В. Забезпечення фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». Т. 2. № 33. 2020. С. 194-204.
10. Лойко В.В., Храпкіна В.В., Маляр С.А., Руденко М.В. Економіко-правові засади забезпечення захисту критичної інфраструктури. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. Том 4. № 35. С. 426-438.

Додаткова

1. Лойко В.В., Руденко В.С., Лойко Є.М. Динаміка розвитку домогосподарств міста Києва як складової соціальної безпеки міста. *Агросвіт*.2022. № 4. С. 48-55. Лойко В.В., Руденко В.С., Золотоверха А.В. Аналітичні аспекти впливу пандемії на розвиток бізнесу в Україні на засадах соціальної безпеки. Стратегії сталого розвитку територій в умовах

посткризового відновлення [текст]: [монографія] / під заг. ред. д.е.н., проф. Храпкіної В.В., д.ю.н., проф. Устименка В.А. – К.: Інтерсервіс, 2021. С. 249 – 267.

2. Лойко В. В., Зателепа А. І. Аналіз сучасного розвитку підприємств міста Києва в умовах євроінтеграції. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7027>. DOI: [10.32702/2307-2105-2019.5.3](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.5.3)

3. Лойко В. В., Маляр С.А., Лукашук А.І. Аналіз сучасного стану житлово-комунальної інфраструктури міста Києва. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7561>

4. Лойко В. В., Обушний С. М., Жукова Ю. М. Аналіз ефективності залучення іноземних інвестицій в економіку Києва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 10. С. 5–10. DOI: [10.32702/2306-6814.2019.10.5](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.10.5)

5. Лойко В. В., Маляр С. А., Руденко М.В. Економіко-правові аспекти створення та функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). *Економіка та держава*. 2020. № 5. С. 58–63. DOI: [10.32702/2306-6806.2020.5.58](https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.5.58)

6. Лойко В.В., Лойко Д.М., Руденко В.С. Розвиток домогосподарств України як складової економічної безпеки національної економіки. *Агросвіт*. 2020. № 13-14, С. 4-11. DOI: [10.32702/2306&6792.2020.13-14.4](https://doi.org/10.32702/2306&6792.2020.13-14.4)

7. Лойко В. В., Маляр С. А. Система ефективного управління об'єктами житлового фонду міста Києва. *Ефективна економіка*. 2018. № 7. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6446>

8. Коваленко А.О. Урбанізація і стратегічне планування сталого розвитку міст. *Економічний вісник*. 2017. № 4. С. 67-77.

9. Безус В., Чикаренко І. Розвиток житлово-комунального господарства та інфраструктури міста: теоретико-концептуальний аспект. *Державне управління та місцеве самоврядування*, 2018, вип. 2(37). С. 137 – 141.

10. Стасюк В. М. Комунальна інфраструктура: техногенна безпека в нових умовах господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 497 – 501.

11. Сидоренко І. Г. Місто як соціокультурний простір: якісні ознаки. *Науковий вісник НУБіП України. Серія: Гуманітарні студії*. 2017. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Gumanitarni/article/viewFile/9641/8624>

12. Мельникова М.В., Градобоева Є.С. Економіко-правові особливості управління системою екологічної безпеки міста. *Ефективна економіка*. 2020. № 3.

13. Патока І.В. Економічні механізми формування місцевої екологічної політики та напрями її реалізації в умовах реформування владних повноважень в Україні. *Економіка та суспільство*. 2017. № 13. С. 923–929 URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/156.pdf

14. Економіка міста та урбаністика: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (23 березня 2018 р.). К.: КНЕУ, 2018. 311 с.

15. Розвиток економіки міста в умовах євроінтеграції. [Текст]: матеріали науково-практичного семінару, (м. Київ, 20 травня 2020 р.) / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2020. 76 с.

16. *Competitive Cities in Global Economy*, OECD. - Paris, 2006. - 446 p.

17. Сіройч З., Новіков В.М. Розвиток сучасних китайських мегаполісів. *Демографія та соціальна економіка*. 2020. № 3 (41). С. 59 – 75.

18. Величко В.В. Розвиток та особливості урбанізації в Китаї. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/325943091.pdf>

19. Василенко А.І. Дослідження досвіду Китайської Народної Республіки у сфері управління «розумними містами». *Інвестиції: практика та досвід*. № 23. 2019. С. 157 – 162.

20. Андрієнко А.О. Концепція "розумного міста": уточнення ключових понять у контексті забезпечення розвитку великого муніципального утворення. *Аспекти публічного управління*. 2018. Т. 6, № 8. С. 24—34.

21. Смарт-міста майбутнього: які вони та для кого їх будують [Електронний ресурс] // Na chasi. 2018. URL: <https://nachasi.com/2018/12/07/futurecities/>
22. Evaluation on Construction Level of Smart City: An Empirical Study from Twenty Chinese Cities [Електронний ресурс] / G.Li, Y. Wang, J. Luo, Y. Li // *MDPI Sustainability Open Access Journal*. 2018. URL: [file:///C:/Users/IVF4/Desktop/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F%20%D0%BF%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0/sustainability1003348%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/IVF4/Desktop/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%8F%20%D0%BF%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%B0/sustainability1003348%20(1).pdf)
23. Китайські міста, економіка яких дорівнює економіці цілих країн. URL: <https://businessviews.com.ua/ru/economy/id/ekonomika-kitaju-1924/>
24. Kateryna Kraus; Nataliia Kraus; Kateryna Buzhdyhan. Fourth industrial revolution as a driver of the digitalization of production and urbanization. *VUZF review*, (2022), 7 (1), pp. 177-191. URL: <https://papersvuzf.net/index.php/VUZF/article/view/235>

Інформаційні джерела:

1. Економіка міста. Електронний навчальний курс [Електронний ресурс] / Київський університет імені Бориса Грінченка. 2021. URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22886>
2. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.1993 р. № 611. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/611-93-%D0%BF#Text>
4. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
6. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://nplu.org>.
9. Електронна бібліотека освітнього порталу. URL: <http://www.osvita.org.ua/library/>.
10. Історія Європейського Союзу. URL: <http://euinfo.tut.su/istoriya.htm>.
11. Офіційний сайт Департамент економіки та інвестицій виконавчого органу міської ради (КМДА). Діяльність. Стратегічний розвиток. Стратегія розвитку міста Києва до 2025 року. URL: <https://dei.kyivcity.gov.ua/content/strategiya-rozvytku-mista-kyieva-do-2025-roku-nova-redakciya.html>
12. Платформа розвитку міст. URL: <http://urbanua.org/ideyi-i-proekty/koncepciyi-i-strategiyi/238>